

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

2007/2023(INI)

8.5.2007

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

προς την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της εργατικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα
(2007/2023(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Kartika Tamara Liotard

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων καλεί την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σχετικές έρευνες έχουν αποδείξει ότι στη νέα οικονομία υφίστανται κοινωνικές ανισότητες οι οποίες και τείνουν να ενταθούν και, ειδικότερα, οι ανισότητες μεταξύ των δύο φύλων, ιδίως στους τομείς στους οποίους δεν υπάρχουν ισχυρές συνδικαλιστικές οργανώσεις και συλλογικές συμβάσεις,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα στον τομέα της απασχόλησης και της κοινωνικής προστασίας ενδέχεται να περιοριστούν αισθητά στην περίπτωση των γυναικών, πράγμα που θα προκαλούσε κατάσταση αβεβαιότητας όσον αφορά τις προοπτικές απασχόλησης και θα επηρέαζε σημαντικές επιλογές στην ιδιωτική τους ζωή, όπως σχετικά με τον οικογενειακό προγραμματισμό,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες βρίσκονται σε μειονεκτική κατάσταση στην αγορά εργασίας και εκπροσωπούνται με δυσανάλογη αναλογία σε καθεστώτα μερικής απασχόλησης και σε νέες, συχνά επισφαλείς, μορφές εργασιακών ρυθμίσεων, όπως είναι συμβάσεις ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης, αντιμετωπίζοντας εμπόδια κατά την αναζήτηση πρόσβασης σε πλήρη κοινωνικά δικαιώματα και παροχές καθώς και ίσες αμοιβές και δυνατότητες σταδιοδρομίας,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη τις δυσμενείς διακρίσεις που υφίστανται οι γυναίκες κατά την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας που συνεπάγονται μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και ειδικότερα συνεχή μισθολογική διαφοροποίηση παρά το γεγονός ότι το επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισής τους είναι ισότιμο ή και ανώτερο από εκείνο των ανδρών,
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μειονεκτική θέση των γυναικών στην αγορά εργασίας έχει ως αποτέλεσμα να πληρώνονται κατά μέσον όρο κατά 15% λιγότερο από ό,τι οι άνδρες, μολονότι οι ίσες αμοιβές μεταξύ ανδρών και γυναικών προβλέπονται στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το αρχικό της ήδη στάδιο,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ανισότητες προκαλούν έμμεσο και άμεσο οικονομικό κόστος, και ότι αντίθετα η ίση μεταχείριση δημιουργεί ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και η υλοποίησή της συνιστά σαφώς σημαντική στρατηγική συμβολή στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη· λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να αγνοήσει την ενέργεια και το παραγωγικό δυναμικό των γυναικών που συνιστούν το ήμισυ του πληθυσμού,
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν σήμερα τριπλή δέσμευση, και συγκεκριμένα τη μεγαλύτερη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας, την απόκτηση περισσότερων παιδιών και την αντιμετώπιση αυξανόμενων απαιτήσεων για καθήκοντα οικογενειακής μέριμνας, ενώ σχεδόν πάντοτε η γυναίκα είναι το άτομο που πρέπει να κάνει τους συμβιβασμούς που απαιτούνται για την προσαρμογή της εργασίας με τις οικογενειακές απαιτήσεις και που εκτίθεται σε μεγάλο άγχος και ένταση λόγω του συνδυασμού του επαγγελματικού ρόλου και των καθηκόντων παροχής φροντίδας,

- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες συχνά εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας για εκτεταμένες χρονικές περιόδους λόγω των καθηκόντων παιδικής ή οικογενειακής μέριμνας και ότι οι προοπτικές επανένταξής τους στην αγορά εργασίας είναι περιορισμένες,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι γεγονός ότι εκατοντάδες χιλιάδες γυναίκες αποδέχονται μη ομαλές συνθήκες απασχόλησης διότι δεν έχουν άλλη επιλογή είτε επειδή εκτελούν οικιακή εργασία έξω από το νοικοκυριό τους ή διότι πρέπει να φροντίσουν ηλικιωμένα μέλη της οικογένειάς τους,
1. τονίζει ότι η θέσπιση μέτρων για τη βελτίωση των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης και των σχετικών παροχών προς τους εργαζομένους με καθεστώς μερικής απασχόλησης και σε όσους υπόκεινται σε ελαστικές ή άτυπες εργασιακές ρυθμίσεις και η θέσπιση μέτρων για την εξασφάλιση της μετατροπής της αδήλωτης εργασίας σε κανονική εργασία είναι καθοριστικής σπουδαιότητας για την ισότητα μεταξύ των φύλων ενόψει του ότι η πλειονότητα αυτών των θιγομένων εργαζομένων είναι γυναίκες· καλεί τα κράτη μέλη να δείχνουν σεβασμό στο δικαίωμα στην εργασία, ιδίως στο πλαίσιο της νέας κοινωνικής πραγματικότητας και των πρόσφατων εξελίξεων στις εργασιακές σχέσεις, δεδομένου·
 2. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν το δικαίωμα στην κοινωνική προστασία και σε ελάχιστο εισόδημα ούτως ώστε να επιτρέπεται σε όλα τα άτομα ως θεμελιώδες δικαίωμα η ασφαλής επιβίωση ανεξάρτητα από τα ωράρια απασχόλησης και τη μορφή της σύμβασης·
 3. τονίζει ότι θα πρέπει να προβλέπεται από τη νομοθεσία ότι οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου που ανανεώνονται πολλές φορές πρέπει να μετατρέπονται σε συμβάσεις αορίστου χρόνου· ζητεί να ασκείται αποτελεσματικότερος έλεγχος στη χρήση συμβάσεων ορισμένου χρόνου·
 4. τονίζει ότι η κατάσταση απασχόλησης στην Ευρώπη δεν συμβαδίζει με τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ου συνίστανται στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των πολιτών της καθώς και με την Ατζέντα της Λισαβόνας που στοχεύει σε περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, σε πλήρη απασχόληση και στην κοινωνική ένταξη καθώς και σε συντελεστή απασχόλησης για τις γυναίκες ύψους 60% μέχρι το 2010· ζητεί από την Επιτροπή να αντιμετωπίσει επείγοντως τα ζητήματα αυτά·
 5. καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει αποτελεσματικά την αρχή της ισότητας ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων στη διαδικασία διαβούλευσής της· τονίζει ότι η Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας ώστε να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του 21ου αιώνα (COM(2006)0708) (Πράσινη Βίβλος) δεν εστιάζεται στα διαφοροποιημένα για κάθε φύλο αποτελέσματα που θα έχουν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις·
 6. καλεί τα κράτη μέλη και τους εργοδότες να παράσχουν νέες δυνατότητες με ευέλικτα ωράρια εργασίας και να προωθούν θέσεις εργασίας μερικής απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης, ενώ παράλληλα θα εξασφαλίζουν δικαιώματα κοινωνικής προστασίας και συνταξιοδότησης προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών, των νέων και των ηλικιωμένων στο εργατικό δυναμικό·

7. τονίζει ότι οι πιέσεις που ασκούνται στο πλαίσιο του ανταγωνισμού έχουν συντελέσει στην όξυνση της οικονομικής ανισότητας και στην αύξηση των απαιτήσεων για εργασιακή ευελιξία, πράγμα που θα έχει δυσμενή αντίκτυπο στις γυναίκες όσον αφορά τις διαφορές στις αμοιβές και τις επαγγελματικές και τομεακές διακρίσεις, τις προοπτικές οικονομικής ανεξαρτησίας τους και την κοινωνική τους προστασία·
8. τονίζει ότι το σημείο εκκίνησης του εργατικού δικαίου πρέπει να είναι η εξάλειψη των μισθολογικών διαφορών μεταξύ ανδρών και γυναικών· πιστεύει ότι οι μισθολογικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών σε διαφορετικούς τομείς απασχόλησης αντικατοπτρίζουν την έλλειψη σεβασμού για το έργο που εκτελούν οι γυναίκες·
9. τονίζει την ανάγκη να καθιερωθεί ορθό σύστημα αξιολόγησης τόσο της γυναικείας όσο και της ανδρικής εργασίας ούτως ώστε να εφαρμόζεται η αρχή των ίσων αμοιβών για εργασία ίσης αξίας πράγμα που δεν ισχύει σε πολλές περιπτώσεις·
10. επισημαίνει ότι ο κίνδυνος να βρεθεί κανείς σε επισφαλέστερη θέση στην αγορά εργασίας σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με τη διάσταση του φύλου και της γενιάς στην οποία ανήκει το άτομο αυτό, δεδομένου ότι οι γυναίκες, τα ηλικιωμένα άτομα και οι νεαροί εργαζόμενοι, που προσλαμβάνονται συχνά με άτυπες συμβάσεις, έχουν λιγότερες δυνατότητες να βελτιώσουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας·
11. τονίζει ότι μια καλύτερη αναγνώριση του δικαιώματος στο συνδυασμό ιδιωτικού, επαγγελματικού και οικογενειακού βίου (τόσο από άποψη σταδιοδρομίας όσο και από άποψη κοινωνικών παροχών και δικαιωμάτων συνταξιοδότησης), η ενίσχυση της προστασίας των γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και του θηλασμού, η καλύτερη κατανομή των οικογενειακών και οικιακών βαρών μεταξύ των γυναικών και των ανδρών, η κατάλληλη προσφορά υπηρεσιών παιδικής μέριμνας και φροντίδας εξαρτώμενων συγγενών καθώς και η θέσπιση αυτόνομης του γονικής άδειας ο πατέρα, άσχετης με αυτή της μητέρας τους, συνιστούν βασικές προϋποθέσεις για την εξασφάλιση ίσων δικαιωμάτων και ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες στον τόπο εργασίας·
12. καλεί την Επιτροπή, ακολουθώντας τη διαδικασία της Πράσινης Βίβλου για τον σταθμισμένο συνδυασμό ευελιξίας και ασφάλειας, να λάβει υπόψη τις ανάγκες τόσο των εργαζομένων όσο και των επιχειρήσεων·
13. καλεί τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους να εξασφαλίζουν δυνατότητες γονικής άδειας και μεγαλύτερης ευελιξίας στις συνθήκες εργασίας, ιδίως με τη χρήση νέων τεχνολογιών, με στόχο την καλύτερη εξισορρόπηση μεταξύ επαγγελματικής, οικογενειακής και ιδιωτικής ζωής·
14. συνιστά στα κράτη μέλη, στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, στο πλαίσιο της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την ευέλικτη οργάνωση του χρόνου εργασίας και να λαμβάνουν υπόψη καινοτόμους ρυθμίσεις του χρόνου εργασίας που θα εξασφαλίζουν καλή ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής·
15. τονίζει ότι το σύγχρονο εργατικό δίκαιο πρέπει να εγγυάται την πλήρη εφαρμογή της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας· τονίζει ότι το εργατικό δίκαιο πρέπει επίσης να υποστηρίζει αποτελεσματικούς

μηχανισμούς που θα εξασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες για όλο το εργατικό δυναμικό, δηλαδή έλλειψη διακρίσεων στις διαδικασίες προσλήψεων, πρόσβαση στην ανέλιξη και στην κατάρτιση και κατάλληλη προστασία ώστε να μην ταλαιπωρούνται τα άτομα που διεκδικούν τα δικαιώματά τους·

16. καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν την υιοθέτηση των μέσων που θα ενθαρρύνουν την ισότητα στις επιχειρήσεις με στόχο την εξάλειψη διακρίσεων σε συνθήκες εργασίας, τη σεξουαλική παρενόχληση, τη χρησιμοποίηση σεξιστικής γλώσσας κατά την περιγραφή της φύσης της εργασίας και τη διαμόρφωση του χρόνου εργασίας, και να εξασφαλίσουν την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στα διοικητικά συμβούλια·
17. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι άνδρες και οι γυναίκες, ακόμη και όταν περιορίζουν ή διακόπτουν την επαγγελματική τους δραστηριότητα για να ασχοληθούν με την ανατροφή των παιδιών τους παραμένουν εγγεγραμμένοι σε συστήματα κοινωνικής ασφάλισης ούτως ώστε να κατοχυρώσουν τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα μετά τη λήξη της επαγγελματικής τους ζωής· υπογραμμίζει την ανάγκη να εξασφαλιστεί η απαραίτητη διά βίου εκπαίδευση για τους εργαζομένους ούτως ώστε να διευκολύνεται η επιτυχής τους μετάβαση σε διάφορα καθεστάτα απασχόλησης·
18. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ζήτημα της εκμετάλλευσης διακινούμενων εργαζομένων, κυρίως γυναικών (χωρίς άδεια εργασίας), εστιαζόμενη σε μέσα και μηχανισμούς για την πρόληψη και καταπολέμηση της εκμετάλλευσης διακινούμενων εργαζομένων, συμπεριλαμβάνοντας την αναγνώριση και επιβολή θεμελιωδών ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων παράνομων μεταναστών, αντί μέτρων καταπίεσης και απέλασης·
19. διαπιστώνει με μεγάλη ανησυχία ότι η Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής, μολονότι αναγνωρίζει ότι οι σημερινές συνθήκες της αγοράς εργασίας δημιουργούν άνισες καταστάσεις μεταξύ των δύο φύλων, λ.χ. οι διαφορές στις αμοιβές ανδρών και γυναικών καθώς και όσον αφορά τον επαγγελματικό και τομεακό διαχωρισμό της αγοράς εργασίας, και αγνοεί πλήρως τις υποχρεώσεις και ευθύνες που σχετίζονται με τον χάρτη πορείας για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών·
20. διαπιστώνει, επίσης με μεγάλη ανησυχία, ότι η Πράσινη Βίβλος, μολονότι αναγνωρίζει ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν αστάθμητες καταστάσεις μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής τους ζωής, αγνοεί την επιτακτική ανάγκη ανάληψης δράσεων με στόχο τον συνδυασμό μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και των δημογραφικών προκλήσεων, και μάλιστα σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων και την Ανακοίνωση της Επιτροπής για το Δημογραφικό Μέλλον της Ευρώπης·
21. τονίζει ότι οι ανισότητες μεταξύ ανδρών και γυναικών και ο γενικότερος φόρτος εργασίας των γυναικών θα εξακολουθήσουν να αυξάνονται εάν προωθείται περαιτέρω η γυναικεία απασχόληση χωρίς να αξιολογείται το έργο μέριμνας και η οικιακή εργασία των γυναικών, χωρίς να ενθαρρύνονται οι άνδρες να αναλαμβάνουν καθήκοντα μέριμνας και χωρίς να εξασφαλίζονται επαρκείς και ποιοτικές υπηρεσίες παιδικής μέριμνας·
22. υπογραμμίζει την ανάγκη να διασφαλιστούν αποτελεσματικά τα δικαιώματα απασχόλησης των εργαζομένων που απασχολούνται σε διεθνές πλαίσιο, στην επικράτεια της Κοινότητας, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο εργάζονται, λαμβάνοντας

υπόψη το γεγονός ότι οι γυναίκες συνιστούν μεγάλη αναλογία των εργαζομένων αυτών·

23. τονίζει ότι ο όρος "ευελιξία και ασφάλεια" είναι παραπλανητικός: συνιστά μεγαλύτερη ευελιξία και ασφάλεια για τους εργαζομένους ενώ οι πραγματικές συνέπειες είναι μεγαλύτερη ευελιξία για τον εργοδότη και μεγαλύτερη ανασφάλεια για τον εργαζόμενο εφόσον οι σημερινές συνθήκες της αγοράς εργασίας δεν εξασφαλίζουν κοινωνικά δικαιώματα σε όλους και δεν παρέχουν στους εργαζομένους τα μέσα ώστε να έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην οργάνωση του χρόνου εργασίας και να προσαρμόζεται στις ανάγκες τους·
24. τονίζει την ανάγκη να διευκρινιστεί η έννοια του όρου "εργαζόμενος" σε όλη την Κοινότητα καθώς και τα κοινά δικαιώματα που απολαύουν οι εργαζόμενοι ανεξάρτητα από το καθεστώς απασχόλησής τους·
25. καλεί τα κράτη μέλη να εξακολουθήσουν να υποστηρίζουν την εξέλιξη του τριμερούς διαλόγου μεταξύ των δημοσίων αρχών, των εργοδοτών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες της κοινοτικής πραγματικότητας και των νέων αναγκών που προκύπτουν στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων και να εξευρεθεί ισορροπία μεταξύ των αρμοδιοτήτων και των συμφερόντων κάθε συμβαλλόμενου μέρους·
26. υπογραμμίζει ότι η οικονομική ανάπτυξη δεν πρέπει να επιτευχθεί σε βάρος των κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και ιδίως όσον αφορά τις γυναίκες και τις ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι μειονότητες·
27. καλεί την Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, να πραγματοποιεί τακτική αξιολόγηση του αντίκτυπου των λαμβανομένων μέτρων, ούτως ώστε να μπορούν να λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα για να επέλθουν βελτιώσεις στα ζητήματα στα οποία δεν έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Τίτλος	Εκσυγχρονισμός της εργατικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα
Αριθμός διαδικασίας	2007/2023(INI)
Επιτροπή αρμόδια επί της ουσίας	EMPL
Γνωμοδότηση της Ημερομ. αναγγελίας στην ολομέλεια	FEMM 15.2.2007
Ενισχυμένη συνεργασία - Ημερομηνία αναγγελίας στην ολομέλεια	
Συντάκτης(κτρια) γνωμοδότησης Ημερομηνία ορισμού	Kartika Tamara Liotard 24.1.2007
Συντάκτης(κτρια) γνωμοδότησης που αντικαταστάθηκε/καν	
Εξέταση στην επιτροπή	11.4.2007 2.5.2007
Ημερομηνία έγκρισης	2.5.2007
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: [12] -: [1] 0: [6]
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Κατερίνα Μπατζελή, Edit Bauer, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Anneli Jäätteenmäki, Lívia Járóka, Urszula Krupa, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Μαρία Παναγιωτοπούλου-Κασσιώτου, Christa Prets, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
Αναπληρωτής(ές) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία	Anna Hedh, Kartika Tamara Liotard, Marusya Ivanova Lyubcheva, Heide Rühle
Αναπληρωτής(ές) (άρθρο 178, παρ. 2) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία	Daciana Octavia Sârbu
Παρατηρήσεις (πληροφορίες που διατίθενται σε μία μόνον γλώσσα)	...